

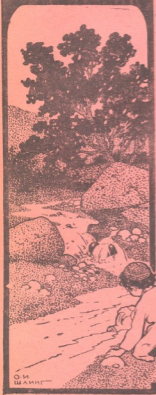
1913

საბავშვო ენციკლოპედია

საბავშვო ენციკლოპედია

მეორე წიგნაკრები

დებიანბანი.
№ 24

მედიკალი

საქართველო
თბილისი

წელიწადი მე-IX.

№ 24.

დეკემბერი, 1913 წ.

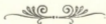

1297

საქართველო
თბილისი
07-2-20

შ ი ნ ა ა რ ს ი:

I—შობის ხე—სურათი.	1
II—შობის დილა,—დექსა შიშ მღვამელისა	3
III—მოულოდნელი საჩუქარი,—დ. ვედრებისკელისა.	5
IV—აღინას სიხარული,—(თარგმანი) ს. გუგუდიშვილისა.	13
V—სკოლისათვის გამზადებული,—(დასასრული) ე. თამრო- შვილისა	18
VI—მკითხველის წერილები.	22
VII—გასართობი: რებუსი და აღსნა	24

ზოგის დილა.

ოდის, მოდის, მოარღვევს ცხს
შობა დილის განთიადი,
უსალო და აღისფერი,
თან ლამაზი, თან დიადი.

ბნელი ნათლით იმოსება,
უკუნეთი სულსა ჰლაფავს;
მსე მთის წვერზე შემოიჭრა,
დაბლა ხევი ნისლეებს ჰკაფავს.

პირ-ნარნარი, მოცინარი—
არე-მარეს ემოფრება,
კულ-უსვი და მადლიანი,
სსიუთა ფრქვევით სედ აკუდება.

ძირს მიდამოც უსსნის მკერდსა,
იკონებს და ეკონება,
კეკლუცდება, ლამაზდება,
იწონებს და ეწონება.

მადლი მადლსა დაეწაფა,
მეკობრულად ეამბორა;

შვემ მიწას და მიწამაც შვეს
 თვალი თვალში გაუსწორა.—

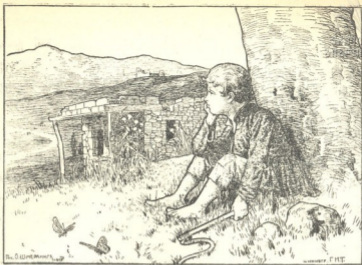
და გულ-თბილი სიუვარულით,
 ორივე დიდა კრძნეულები,
 კვილოცავენ შობა დილას,
 ტკბილად კადახვეულები...

ვაძა, ვაძა შობა დილას
 ნათელსა და ბრწყინვალესა,
 ვაძა ობოლით მფრველ ქრისტეს
 და დიდება დღვის დღესა!

ერთი სულით, ერთი გულით
 ბუნებასთან ურმათა კრება,
 ვაძას თქმით და ქრიაშულით,
 შობა დილას ეკებება.

შიო მღვიმელი.

მოულოდნელი საჩუქარი.

ეობაში სინუძე იყო. არ ჭკუჭკუებდნენ ჩიტუნები, არ ისმოდა ქარიშხალი.

მხოლოდ მზე აფრქვევდა თბილ ოქროს მზგავს სხივებს საქართველოს ჰატარა გუნჯულს. ათას ფრად აჭრელებულ ფოთლებში ათა-

ვებდა თავის სიცოცხლეს შემოდგომა.

ბუნება თითქო მოქანცულიყო და ტკბილად ემინა თავის ღამას, ჭარხლის ფერ და უკეთულ ფოთლებით შემკულ ღოგინში.

ცრემლივით ანკარა ჰაწია ნაკადული გაჩქარებული მირბოდა შორს, თითქოს ემინოდა გაკვეთილზე არ დამიკვიანდეს და არ გაძიჯავრდეს მასწავლებელით; მირბოდა ზურგ-ვერცხ-

ლიანი, მიროდა; სან დამალეობდა ჯირკვებში, სან კოსტანტინეპოლში ბჭეინაზდა ტიტველა კაკლის ხეებ შუა; სან უცებ გამოაჩენდა თავის მოვერცხლილ ზურგს და გაიპარებოდა ციუ ლაქვარდ ბურუსში.

პატარა, ათი წლის, მავთვალა არჩილი, დაკლევადი მასხარაში და ქალაქებში, ჯიბეებში ხელებ-ჩაწოილი, მარტოკა, დაღონებული ჭალაში დადიოდა. იმის ფეს ქვეშ უკეთელ ფოთლებს გაჭქონდათ ისეთი შრიბლი, თითქო სმაურობა ზღვის ტალღებმა ატყესო.

წინა დღეებშიაც აქ დადიოდა არჩილი, კაკლებს ეძებდა; სან კაკლის სის ფოთლებს, სან კენწეროს ესროდა ქვას: იცოდა, რომ მბურტყავეებს აქა-იქ გადარჩებოდა რამდენიმე კაკალი.

გაივსო უბეები არჩილმა და მსიარულად გაუდგა შინისკენ.

— მაშიდა ჩემს წაულებ, ლობიოს შეანელებს,—ფიქრობდა არჩილი.

მაგრამ დღეს იგი აღარ ეძებს კაკლებს; არც თავისი საკვარელი მაშიდა ასსოვს.

თავ-ჩაღუნული, ჩაფიქრებული, ძალა-უნებურად მიდის არჩილი; მაგრამ ვისთან, სად მიდის—არ იცის.

მხოლოდ იმისი დაღონებული სახე ამტკიცებს, რომ ბავშვს რაღაც გამოუთქმელი დარდი აწუხებს.

საში წელიწადია, რაც არჩილს მაძა მოუკვდა. საცოდაუმდგლებმა ვერ გადაიხადა ოცი თუმანი ვალი, ვერც რიგინი სახლი ააშენა. ვალი და მკელი, მოდრეკილი სახლი თავზე დააწვა ქერივსა და ობლებს. რა ექნა საწვალ სოფიოს? უფროსი შვილი ბესო მედუქნე რაჭველს მიაბარა.

— ოღონდ კაცად აქციე ეს დაჩაგრული ბიჭი,—სთხოვა მუდუქნეს სოფიომ,—და მე შენი არაფერი არ მინდა.

ჰაწია ჰელო და არჩილი მიხაბარა თავის მუღს მარტინის და გაეშვსა თბილისში.

— მართალია, ძლიერ შეძნელება სანსლიხათვის თავის დანებება, — ეუბნებოდა თავის შესობლებს სოფიო: — ჩემი მუღი ერთი უღონო ქალია, აბა რა შეუძლია? მაგრამ მეტი რა გ'სა მაქვს, რომ არ წავიდე სამუშაოდ? ვაღმა დამაღწხო; სახლიც თუ არ გავაგეთე — თავსე დაგვაწვება. გასაფხულსე ღვთის იძუდით უნდა დავიბარო იძურლები და გავაგეთებინო სახლი.

არჩილიც, როგორც სოფლის ბავშვები, რითაც შეეძლო — შეელოდა თავის ოჯახს.

არჩილი მწვემსად იყო; რაც ჰური მიიღო მწვემსობისა, სულ გაეიდა: საჯხო ფული უნდოდა სოფიოს.

ეს ორი კვირაა, რაც სიმინდი ალაგეს და საქონელი თამამად დაიარება მინდვრებში. ჰატარა მწვემსებს მიეცათ თავისუფლება.

ილო, ჰეპო, ვანტანგა, ლადო, და ნიკოლა, არჩილის ამსანაკები, ახლა სკოლაში დაიარებინან.

მარინე იყო მასწავლებელთან, შეესგეწა:

— მიიღე ჩემი მძისწული, შეიბრალე ობოლი.

— შებრალეპასე სომ არ არის, ჩემო დედა! — უზასუნა მოსუცს მასწავლებელმა: — მე ვეულა შებრალება, მაგრამ არაფერი შემიძლია. თვითონ არჩილი იყო ჩემთან, აუხსენი რამია საქმე.

— მიიღე ბავშვი; სადმე ვიშოფნი სამ მანეთს და მოგართმევ. დარღისაგ ა ღალარა სმინავს ბიჭს — სწავლა მინდაო. ამსანაკები რომ დადიან აქა — იმას გუღს აკლია; მიიღე შენი ჭირიმე, — გაიმეორა მარინემ თავის თხოვნა და წუწუნი დაიწყო: — აი, რაც მაცნია, — გაძალა ხელები დედაკაცმა და დაღონებული თვალეები მოაფლო თავის შავ მონძებს, — გაეუიდი,

ტიტველა ვიღო და მოგართმევ ფულს, ოღონდ მიიბარე ჩემი მძისწული. ძლიერ ხალისი აქვს სწავლისა.

— სანამ ფულს არ მოიტან, ვერ მივიღებ არჩილს... ვაიგონე!

— სხვები რომ უფასოდ სწავლობენ?

— იმიტომ რომ სხვების ზატრონები აქაური საზოგადოებისანი არიან. შენი ძმა კი იყო ეული. ეს კანონია, და მე ვერ გამოვცვლი ამ კანონს, — უთხრა მასწავლებელმა.

საცოდავი მარინე გაჩერდა ერთ წუთს, შეე თავი დაუკრა და წავიდა.

II

არჩილს არ ეძინა.

ღარდბა წაიღო; ტრიალებდა ძველ საბნის ქვეშ.

— რა ექნათ? სად ვიმოგნოთ ის ოსერი სამი მანეთი? ვინ მომცემს? ძმა ჩემი იმოდენა ვაჟ-კაცი იყო — აბასს ვერ მოულობდა; მე სამ მანეთს შენდობა ვინმე? ან ვის ექნება ამდენი ფული?.. არა, არა — ისევ უსწავლელი დაურჩები!

როცა ციუბა და გადაფითრებულმა დიღამ შემოიხედა სახათურში, არჩილმა შეავლო ბალიშ ქვეშ ხელი, გამოიღო რიგიანად დაკეცილი ქაღალდი, გაშალა და დაიწყო ჩურჩული.

— ი... ა, ია, ბ, ა — ბა, ბარი... ს... ი — სიკო!

მთელ ამხანაგობაში თვალ-ჭრელა იღოს მეტად უეჭარდა არჩილი და ძლიერ ებრალებოდა.

ერთხელ, როცა იღო სკოლიდან მოდიოდა წიგნაკებით ხელში, უცებ ვიღაცას ტირილი მოესმა. გაჩერდა, იცნო არჩილის ხმა.

— არჩილა, შენა ხარ? რა მოგივიდა?

ამ სიტყვებით გაქანა ილო ბუნქებისაკან, საიდანაც საქართველოს
საბჭოთაო
საზღვაო
საზღვაო
რილი ისმოდა.

აზრილი იჯდა კაკლის ქვეშ, ვეებერთულა ფეწუზე, რომელიც ხელსაწვით იყო გაშეერილი ნაკადულში; იჯდა საბრალო ბავშვი მობუსული, თითქო უიღაცამ სცემო, და ცხარე ცრემლით ტიროდა.

— ბიჭო, რას სტირი? ხომ არაინ არა გცქმა? ბარძიმა გეშქრებოდა, ჩიტე წამართვაო.

— რად მინდოდა მე იმისი ჩიტე? შეშეცოდა... გაუშვი... იმითი ხომ კაცე ვერ გაძლება...

— მაშ რა მოგივიდა? მითხარი! — თანაგრძნობით კეთსებოდა ადელევებული ამხანაგი, — თქვენები ხომ კარვად არიან?

— რა უშავთ...

— მაშ რა გატირებს, ბიჭო?

ამხანაგის თანაგრძნობამ დაამშვიდა აზრილი: აღარა ტიროდა. საეყარლად შეანათა ილას თვალები, მერე ჩაღუნა თავი და წაიბურტბურტა:

— მაშიდა ჩემი იყო სკოლაში და ვერაფერს გახდა: არ მიძილეს. კიდევ ამოუჯდა გული... — აი... რა... რა — ხე .. ვტი... რი ისე... უნ... და... უსწავლელი დავრჩე!.. ჩემს მეტი სუეეულანი სწავლობენ.

— ანტონა არა სწავლობს...

— იმიტომ რომ თვითონ არ უნდა სწავლა.

ბიჭები გახუდნენ. აზრილი თავის დარდზე ფიქრობდა. ილამ არ იცოდა, რითი ეშველა აზრილისთვის; რამდენიმე წუთის შემდეგ სინარულით წამოიძახა ილამ.

— ჰა! იცი — რა მოვიგონე?

— რა?

— მე გასწაველი!

უცვბე ისე ანთო იღას ლამაზი თვალეუბი, თითქო მიწვენი ქვეყანას სანუქრად აძლეუდა თავის ამხანაგს.

მაგრამ ამ ქაშად არჩილს მთელ ქვეყნიერებას სწავლა გრჩივნა.

ამ ლაზარაკის შემდეგ იღას უფრო შეუუვარდა არჩილი.

— საწუალი ბიჭი! — ფიქრობდა ილო, როცა მიუხსლოვდა ზატარა, თითქო მიწაში ჩამძვრალ სახლს, რომელშიაც იდგა მარინე თავისი ძმისწულებით.

— რამდენია ჩვენში ზარბაცი მოწაფე; არჩილს-კი, როგორი ხალისი აქვს სწავლისა. სულ ორი კვირა არ არის, რაც ვასწავლი, და უმეპე კითხულობს.

გაუიდა ხანი.

სოფიომ ვერ აიტანა ქალაქის ცხოვრება: ძლივს სამი თვე გაატარა, სამ თუმან ნახევარი და ძველი ტანისამოსი ქაღალტონების ნახუქარი მოიტანა შინა. მაგრამ ფული მოვალეებს არ ეყო: სამი მხნეთი ვერ გადააბრინა.

მართალია — ერთგულად ასწავლიდა თავის ამხანაგს ილო, მაგრამ იმდენი სომ არ იცოდა, რაც სკოლის მასწავლებელმა იცის.

დაღონდა არჩილი.

III

ზოგი ადამიანი ისე წუნარად იქცევა, ისე მშვიდობიანად არის, თითქო მარტო თავის თავზე ფიქრობს და არავისთვის არა ზრუნავსო... მაგრამ სძირად ამკვარ ადამიანს სხვებზე მეტი გრძნობა აქვს, უფრო მეტს ზრუნავს დანაკრულებებისთვის. ამისთანა ადამიანი იყო ახალგაზდა მეცნიერი ირაკლი კუპრაძე.

იმას უვეარდა კონტა და მწუხანე კანჭული, სადაც ბავშვების შესობლად ცხოვრობდა მისი ნათესავი.

როცა ირაკლის მობეზრდებოდა თბილისის ღრიანცველით სავსე ქუჩები, მოუსვენარი ცხოვრება დაღაღაჟდა, ლამაზად ჩაილაკებდა სავსაო ნიუთებს, უსათუოდ იუიდად სოფლის ბავშვებისათვის სილს, კამფეტებს და კამეკ ხაყრებოდა თავის ნათესავთან.

სოფელში ირაკლი ისე არ იქცეოდა, როგორც მოაკარბაკე, რომელიც მარტო თავის სიამოვნებას ეძებს და ბრმა-ერუსავით დაღის—არა ხედავს არავის ტანჯვას, არაუის საცოდლობას. ირაკლის ძლიერ ეცოდებოდა ღარიბი, დანაგრული სოფლის მცხოვრებლები, და, რითაც შეეძლო—შეელოდა იმათ.

შემოდგომასე ორი დღით ეწვია ირაკლი თავის ნათესავს სოფელში და გაიგო ჰატარზ არჩილის დარდი, მაგრამ კანკიკიც კი არა ჰქონდა ჯიბეში: ძლივს ეყო ფული ბილეთის ასაღებად; შემდეგ თბილისში სხვა საქმეებმა, სხვა ფიქრმა გაიტაცა: დააფიქვდა სოფელი.

შობა ახლო იყო.

ბევრი საქმეები გაუჩნდა ირაკლის და ვერ იზოვნა დრო სოფელში წასასვლელად.

— ჩემი წასვლა ძნელია, — ფიქრობდა ირაკლი, — შეიძლება უცებ წავიდე ბედნიერ დღეებში და ბავშვები თავის დროზე გაეზარო.

ამ ფიქრებით ირაკლი შევიდა საუკეთესო სილის ძღაზიანში და იუიდა სხვა-ღისხვა სილი, კამფეტი. იმის თვალ წინ ჩაღაგეს ეს ვუკლავფერი კოლოფი. თვითონ ირაკლიმ დააწერა ზღრუბი და წაიღო რკინის კზახე. ფოსტითაც სასოფლო სკოლის მასწავლებელს გაუგზავნა სამი მანეთი....

შობა დღეს მარინე თავის ძმისწულებით წირვაზე წავიდნენ. სოფიო შინ დარჩა.

არჩილი იწერდა ჰირჯვარს, მხურვალედ ღოცულობდა:

— დეერთო, შემისრულე სურვილი! იესო ქრისტე, შენ
 სახელს ვენაცვალე, გამხადე სკოლის ღირსი!..

როცა გათავდა წირვა, ხალხი გამოვიდა კვლესიდან. სკო-
 ლის მასწავლებელმა იცნო არჩილი და მივიდა იმ ალაგას,
 საცა მოთავსებული იყო ბესოს სახლობა.

— მოძილოცაგეს, ბიჭო!—მხიარული ხმით უთხრა არჩილს:
 —ირაკლი გუძრამემ გამოგზავნა თბილისიდან სამი მანეთი,
 შენი სასწავლო ფული! იანურიდან შენ ჩემი შვეკირდი ხარ!

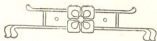
ძნელი წარმოსადგენია — როგორმა სიხარულმა აიტაცა ეს
 საბრალო ოჯახი!

თითქო გასაფხულის შხემ ამათ სასკესე დაფანტა თავი-
 სი თბილი სხივებო!

— სი—ი, სი—მა—მოა!..—ვაკვაცურად დაუფიქრა არ-
 ჩილმა თავის საუფარელ ხარს, რომელიც უცებ თავლაში გა-
 ჩერდა—სი, კიტრს! სი!—შე ტუტუცო, თოვლისა შეკეძინდა?
 თეთრი ბამბასავით არის! გაატარე, გაატარე ფესი!

ხარები ჩვეულებრივი ნაბიჯით მიდოდა, მაგრამ ახლა
 არჩილს უნდოდა, რომ კიტრსა და ვარდოს ფრთები ჰქონოდათ,
 ერთ წუთში გადაფრენილიყვნენ ზაწია სახლში და დაღო-
 ნებულ სოფიოსაც მიეღო მონაწილეობა იმ დიდ სიხარულში,
 რომელიც ვერ ეტეოდა არჩილის ზატარა გულში...

დ. ვედრებისელი.

აღინას სიხარული.

ღინა და ღუნია იდგნენ სახლის წინ და სათამაშო ნივთებით ასუფთავებდნენ ქვაფენილს, რომელიც მთლად თოვლის ფიფქით იყო დაფარული. მშვენიერ აღინა-ფერ ლოკებიან აღინას ეცვა კოპწია საჟურდის ქურქი. თეთრი არძიებით მოვლებული კაბა და მღალღი, თბილი ფეხსაცმელები. გამხდარ გაფითრებულ ღუნინას მორთულობა წარმოადგენდა სრულიად სხვა სურათს. მის ტანს ოდნავ ფარავდა დამონძილი ჰალტო; თავსე ესურა ძველის-ძველი თავსაფარი; ფეხების თითები-კი საცოდავად გამოიყურებოდნენ დახეულ წაღებიდან.

რა ამჟამად ეტეობოდა ამ ორ ჰალტარს ბავშვს, რომ ისინი სულ სხვა-და-სხვა წრეს ეკუთვნოდნენ.

შის მზგავსი ალინა იყო მდიდარ ინჟინერის შვილი. გაუვითლებული ღუნია-კი—ღარობი მრეცხავისა. ის ხან-და-ხან მოდიოდა ალინასთან სათამაშოდ და დროს კანატარებულად. ანლა-კი ამ ორი გულუბრუვილო ბავშვის საუბრის საკანს შეადგენდა მომავალი შობის დღესასწაულები.

— მე მშვენივრად გამიწუბენ დიდ შობის სეს და მახუქებენ ახალ კუკს, თავისი სრული მოწუბობილობით,—ამბობდა ალინა და მისი ჭრელი თვალები საამურად ბრწყინავდა:— მახუქებენ აგრედვე ნამდვილ ზატარა სამოვარს და ჩაის ვარდისფერ ჭურჭელს.

— ჩაის ჭურჭელს!—უნებურად შეჭვირბ ღუნიაძ და გაუართობული თვალებით გაკვირვებით დააცქერდა მეკობარს.

— კიდევ მახუქებენ თაბასს, ზატარა თაბასს, ახალ კუკის თოთრეულის კანარეცხად: მერე კიდევ ლოკომოტივს, რომელიც კანადებით იმართება, თავისთავად ღარბის და ისე კივის, როგორც ნამდვილი ლოკომოტივი.

აქ ალინამ მიიტანა სკლები თავის მარწუვისფერ ტუჩებთან და უხვენა მეკობარს, როგორ კივის ლოკომოტივი.

— შენ რას გახუქებს სამობაოდ. დედა შენი?—ცოტახნის დუძილის შემდეგ შეკითხა ის ღუნიას.

ღუნიაძ ღრმად ამოიხრა.

— მე არაფერს არ მახუქებენ,—დაბალი, ოდნავ კანაკონი ხმით უპასუხა მან.

— როგორ?—გაკვირვა ალინამ—როგორ არ გახუქებენ? შობის დღესასწაული, როგორც მამა ამბობს, ჩვენი, ბავშვების დღესასწაულია, და მამას-დამე დედაშენი როგორ დაგივიწყებს?

— დედა არ დამივიწყებს,—კვლავ ჩუმიდ სოქვა ღუნიაძ:— ის არასოდეს არ მივიწყებს; ზირიქით—მალთან უუვარავარ; მაგრამ მანც ვერაფერს ვერ მახუქებს; ის-კი არა, შობის ხუც

არ ძეჯნება, — ოდნავ გასაკონი, ძქუსარე ჩურჩულით დაუძატა დუნიაჲ.

— როგორ? ნუ თუ შობის ხეც არ გეჯნება... შერე რატომ, შითხარი გენხცვალე დუნია, შითხარი რატომ? — სხანასხუშით გეითხებოდა აღინა, რომელიც შთლად ანთო ძეგობრისაღში თანაგრძნობით და სიუვარულით.

— დედას ფული არა აქვს, რომ შიეიდოს შობის ხე და სანუქარი, — კვლავ ჩურჩულებდა დუნია და წამწამებზე ორი მსხვილი ცრემლი ჩამოგვიდა. ჩვენ ხშირად ძალიან საჭირო ნივთების საეიდლადაც არ გვაქვს ფული, და შთელი კვირბობით უსადილონი ვართ; ძარტო ჰურით და კარტოფილით ვიკვებებით, — ურუდ მოსწუდა სიტყვები დუნიას უფერულ ბაკეთ.

— უსადილონი ხართ? ძარტო ჰურით იკვებებით? საწულებო, საწულებო! — წამოიძახა აღინამ და შთლად აკანკალდა. გულში ღრმად ჩასწუდა დუნიას მხურვალე სიბრალული.

— ძარტო ჰურით და კართოფილით! — თავისთვის ხმაძალდა იმეორებდა აღინა.

— ეს კიდევ რა არის, — განაგრძო თავისი ხასი, შორილი ხით დუნიაჲ: — ამხე უარეს მდგომარეობაშიც ვართ ხან-და-ხან. ამას წინად, როდესაც დედა-ჩემი ავადმეოფობის გამო ლოგინში ჩაწვა და სამუშოდ სიარული აღარ შეეძლო, სულ შიეირები ვიეავით: ორი დღე ჰურის ნამცეცი არ გვინახავს, უჭმელ-უსძელი დავრჩით.

— უჰუროდ! დმერთო ჩემო! — სიტება რაღაც გამოურკვეველი შიძისაგან ათროთლებულმა აღინამ, მსწრაფლ მოხეია ხელები დუნიას და ძაკრად გადაკოცნა.

*
* *

შთანლოვდა შობა.

როდესაც, შობის წინა დღეს, დედა-შიწას ბინდი გადაე-

ფარა და ცაზე ამობრწყინდა ბეთლემის ოქროს ვარსკვლავი; ინჟინერ ნურინის სახლში გაიღო კარები და ჰატარა აღინა გამოვიდა სასადილოდან სასტუმრო ოთახში, სადაც შუა აღაგას იდგა სხვა-და-სხვა სათამაშოებით მშვენიერად მორთული შობის ხე. იქვე იდგა დიდი მაცივა, ნაირ-ნაირ ძვირფასი საჩუქრებით მოფენილი. რა გინდა სულთ და გულთ აქ არ იყო:

ლამაზი კეკი თავის მზითვით, სუფთად ჩაწობილი კოხტა კოლოფში; ნამდვილი სამოვარი, რომელიც დუღდებოდა ნახშირით; ჩაის ლამაზი ჭურჭელი და მოსამართი ეტლი; ალბომი, სურათებიანი წიგნები: ერთი სიტყვით — სუვევლაფერი, რახედაც ისე ოცნებობდა ჰატარა აღინა.

მაგრამ საკვირველი ის იყო, რომ ამ საჩუქრების დანახვაზე აღინას უცვებ სინარულით ახეთო თვალები, მაგრამ იმისმა მიძნადეულმა სახემ მწწრაფულ სერიოზული გამოძეტველება მიიღო და სინარული გაუქრა.

აღინას თვალ წინ წარმოუდგა სამწუხარო სურათი: ჰატარა, ბნელი, ნოტიო ოთახი, დაღონებული, ნამეტანი ჯაფისაგან გამხდარი მრეცხავი ქალი მარინა და მისი ფერ-წასული გოგონა ღუნია სხედან კველასაგან დაფიწებულნი.

ამ დროს კი მის წინ დგას ვეებერთელა, ლამაზი, ბრწყინვალე სანთლებით გაშუქებული შობის ხე, და მაციდაზე დაწვობილია მრავალი საჩუქრები; მარინეს ბნელ ოთახში-კი ჰურის ნაჭერიც არ არის.

აღინას მთელი არსება მოიცვა სიბრალულმა; თვალებიდან ცხარე ცრემლები გადმოსცვივდა და წამოიძახა:

— დედა, მე არაფერი არ მინდა, მიეცი სუვევლაფერი დუნასს, — და ტირილით ჩაეკვრა დედას გულში.

აღულებულ აღინას ლულუდისაგან ძლივს გაიგეს მე-

მხეობულმა მშობლებმა საქმის ვითარება. იმათი მწუსარება შე
სცვალა სისარულმა, რადგან გაიგეს, რომ მათი შვილის გული
კეთილი და ჩხვილია.

— ნუ ტირი, გენაცვალე, ჩვენ დავეხმარებით შენ ღუნას:
ის არ იგონებს გაჭირვებას ამ დიდებულ დღესასწაულს. მო-
იწმინდე თვალები და შეტს ნუ სტირი, — ანუკეშებდნენ მშობლე-
ბი სხუვარულ შვილს.

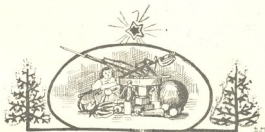
ინჟინერის მოსამსახურე შვიდა მრეცხავ მარინეს ჰაწია
ოთახში.

— ეს ჩვენმა ჰატარა ქალბატონმა მოგართვათ, — უთხრა
მან და გადასცა მარინეს დიდი ბოხჩა და კალათი. ბოხჩაში
იყო გამოკრული ტანისამოსი და თეთრეული ღუნისთვის,
კალათში კი — სანოვაკე ღარიბ ოჯახისათვის. ამას გარდა მსა-
ხურმა გადასცა გახარებულ მარინეს ფული ინჟინერისაგან. ამ
დროს ღუნამ დაინახა ბოხჩის ძირში კუკი, ჩაის ჭურჭე-
ლი, ნამდვილი ჰატარა სამოვარი და სურათებიანი წიგნი.

ამ სლამოს ბედნიერ გოგონებს ტკბილად ეძინათ თავის
ლოკინში.

ვინ იყო ამათში უფრო ბედნიერი ამ სლამოს, ღუნა თუ
აღინა, — ეს შენ თვითონ გამოიცანი, ჰატარა შეითხველა!

ბ. გუგულიშვილი.

საქართველოს
საბავშვო ჟურნალი

სკოლისთვის გამზადებული.

ვენი სოსო, ანუ იოსები, ამ დროს თავს იქე-
ქვდა, გარედ იცქირებოდა — როდის გამზნთა-
ვისუფლებნო.

— დაგლოცოს, შვილო, ღმერთმა და იცო-
ცსლე მრავალ-ქამიერ! — დათავა სიტყვა მა-
მა იორანმა. ეველა აღტაცებით შესვდა სიტყვას და სოსოს
„მრავალ-ქამიერი“ უძღერეს სტუმრებმა. სოსოს დედა ზელაგია
სახე — გაბრწყინებული იღვა სოსოს კვრდ. თ და კულში ძლი-
ერ ნანობდა, თუ წინად რათა სტუქსავდა ესეთ სახელოვან შვილსა.

სტუმრები ლაპარაკში ვაებნენ. სოსომ დრო იხელთა და
გარეთ გამოიქუტკუდა. გარეთ შესობელი ბიჭები შესვდნენ; ევე-
ლა მათგანმა სათითაოდ აათვალიერ-ჩაათვალიერა სოსოს
გრძელი შარვალი; ცოტაოდენი იბასეს კიდევ შარვლის ღირ-
სება-უფარვისობისა; თედენთ ილამ მუშტრის თვალითაც ვა-
შინჯა, და ძლე მივიწვეს.

— მამ, სოსო, სადამო ხანსე წასვალ, რაღა! — უხერხული
სიხუჟე დაბრღედა ილამ.

— ეჰ, მივდივარ, მივდივარ! ნეტა თქვენ, რო აქა რე-
ბით. ილაჟ, ხეძი კაკლის აბჯა შენთვის მიჩუქებია: მამჩუქმა

ნახავები გამონდებოდა. ერთი ეკ იუო სახითათო: ჩანის ნაპირს როგორ ასულიყვნენ. იქ შუოფი ბიჭები ცოტა არ იუოს შეფიქრიანდნენ. სოსომ-კი არც აცევა, არც აცხელა, ძველი გოდორი ჩანას მიუდვა, ჩანასჲ აუოფხდა, ფეხები გადაბოტა ნაპირებს, ხელებით ჰტელად გადაეურდნო და შიგ შუაგულში ცქერა დაიწყო. ბიჭები გოდორსჲ აუოფხდნენ და მეტის გულ-მოდგინებით დაუწვეს წეაღში ქეუნიერუბას სინჯვა. თვითონ სოსოს წეაღში პირისასჲ უცინოდა და ბიჭებს უხსნიდა ცაში მიძაფალი ღრუბლები რა სისწრაფით მისცურავდნენ სადღაც წვიმის მოსაყვანად ან და საქუს-საგ-რეკინვად.

— აბა, სოსო, ხედავ—ცაში, მალლა, სულ მალლა რომ ძერა წრეს უკლის, აბა-თუ ჰხედავ?—ჩააცევადა ლეკანა.

— არა, კაცო, აღბად ღრუბლებს თუ ეყარება, თორემ რატო არა ჩანს?—კითხულობდა ცოტა არ იუოს ნაწეუნი სოსო, და უფრო ცდილობდა ის შეჩეუებული ძერა, სღანრულ წეროსაფით რომ ღრუბლებში იძალება, აღმოეჩინა.

— ეეე, ვერა ხედავ, თორემ აკერ როგორ არხეინად დაბძანდება!—წამოიძახა კილომ.

ასლა-კი საბოლოოდ გაბრანდა სოსო, მეტად დააცქერდა წეაღს, ერთი მხრისკენ ოდნავ დაიხარა, იქნებ მოეძებნა კიდევ, მაგრამ იმ საოსრო ასალ ბამბასიის სალათის გრძელმა სახელომ აღარ აცალა, ხელის გულსჲ დაეცანა, ცალ-მხრივ გადაცარა და... ღრუბლებში ძერის მძებნელ სოსოს წეაღში ულანანი მოსეძრა. სულ ერთ თვალის დასამხამების უმაღ მოხდა ეს ამბავი. წეაღში შედარებით მშვიდობიანად იმოკსაურა სოსომ: ჩავარდნისას ქვევით დაეშვა ორბეულივით; იქ ჩანის ძირს თავი დაჰკრა და უკუღმა ამოტრიალდა ჯავახეთის წეაღების კალმასივითა; უცბად ხელი ნაპირს მოჰკიდა, ერთი

ღრმად ამოისუნთქა, თვალებზე სელი ჩამოისვა, უცებ ამოსუ და ქუდი მოაგონდა. ქუდი, რომელიც ნაფოტეით ამოტევეტიდა წყალზე, ლევანამ ამოუღო.

ზირველი ფიქრი სოსოსი იყო ბაღისკენ მოკეკურცხდა, მეტადრე რაკი ოთახიდან გამოსული დედ-მამა და სტუმრები დაინახა. ბიჭები მალე მიიმალ-მოიმალნენ. სტუმრებში ზოგი იცინოდა, ზოგიც შეწუხებულივით თავს იქნევდა. ზელაგია სელებით ვიძ-ვიძებდა. კერასიმე შუბლი შეიჭმუხვნა:

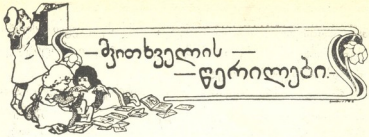
— ნწა, ტუილია ჩემი ჯაფა და პრომა: მაგას სწავლა ისე არ დაშვენდება, როგორც ვირს კურტანი. არა, არა— აღარ წაუფეხან სკოლაში, — ლაპარაკობდა კერასიმე. ბევრს სუძრობა ეგონა კერასიმეს ნაუბარი, მაგრამ გადაწვევტილებამისი მტკიცე იყო და შეურვეველი.

სოსო-კი ვენახისკენ მირობდა; ახალ მარულიდან წურწურით წყალი ჩამოსდიოდა და მესტებში ფეხებს ჭანა-ჭუნი გაუდიოდა.

სკოლისკენ გამკზავრებისა აღარავის უფიქრია...

ვ. თამროშვილი.

წერილები რედაქციის მიძღვრით.

ქ-ნო რედაქტორო!

სიამოვნებით ვკისრულობ „მაინის კავშირის“ წევრის მოვალეობას. უმორჩილესად კეთსოვით მეც მიმიღოთ წევრად. ვუცდები ჩემ ჰატარა ამხანაგებსაც გაუხიარო ეს კეთილი აზრი და არ დავანებო უსამართლოდ მოექცნენ ფრინველებსა და ცხოველებს.

ეკადიის სკოლის მეორე განყოფილების მოსწავლე
სერიოჟა სალუქვაძე.

ქ-ნო რედაქტორო!

კეთსოვით ჩვენც ჩაგვწერთ „მაინის კავშირში“ ფრინველთა დამცველ საზოგადოების წევრებად; სულითა და გულით გვიქმარს ფრინველები და სინარულით ვუბებებით „მაინის კავშირს.“

ხარაგაულის სამინისტრო ორ-კლასიან სასწავლებლის მეოთხე განყოფილების მოწაფეები: მ. კაკულია, ი. თხელიძე, შ. სვანიძე, ე. შარიკაძე, ნ. ლომსაძე, პლ. ბლუაშვილი, ვ. ჯანჯღავა, ვ. შალრაძე, ნიკ. ჯანჯღავა, შ. რევაზიშვილი, ს. რევაზიშვილი, ალ. ხევციურიანი, ლ. ბაკურაძე, ევ. კამკაშიძე, ვ. გველესიანი, ტ. თაბუკაშვილი, ვ. თაბუკაშვილი და მეზუთე განყოფილების მოწაფენი: ნოე აბაშიძე და გიორგი ხევციურიანი.

საქართველოს
საბავშვო
საზოგადოებრივი
სამსახური

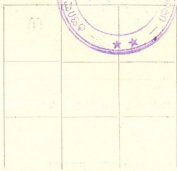
შ ა რ ა ლ ა

(წარმოდგენილია ნიორაძის-მიერ).

ერთი -- შეშის გროვას ჰქვია,
 სბოლო ასო არ კვებინდება,
 მეორე -- სსვა ხილსე ადრე
 მხლალ სესედა მწიფდება;
 ერთად -- კაცს და ფრინველებსა
 ჰკვებავს, ორთავეს სჭირდება.

სამოსჯანა-გამოსჯანა

24 თანასწორ ჩხირისაგან (გზნად ხსანთისაგან) შეადგინეთ
 ცხრა თანასწორი კვადრატა, შემდეგში გამოაცალეთ რვა ჩხი-
 რი ისე, რომ დარჩეს მარტო ორი არა-ტოლი კვადრატო

კ ე ბ უ ზ ი

(წარმოდგენილი გრიშა დადიანის მიერ).

’

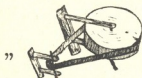

”

უ

’

”

’

”

ო

მეგრელი

”

”

ყ

კაპასი
ანუ?

”

ო

80-23 №-ი მოთავსებულ შარადის აღსნა:

ბ ა ჭ ი ა.

რედაქტორი: ნინო ნაკაშიძე. გამომცემელი თ. პ. ი. თუმანიშვილი.

სამეცნიერო-პედაგოგიური და სულიერ. ჟურნალი

„განათლება“

მიიღება ხელის მოწერა 1914 წლისათვის.

(წელიწადი შეუიღებ)

1914 წელსი ჟურნალი „განათლება“ ჩვეულებრივად გამოვა ყოველ-თვის შუა რიცხვებში გარდა ზაფხულის ორის თვისა. ჟურნალში იბეჭ-დება წერილები, როგორც სწავლა-აღზრდის შესახებ; აგრეთვე მეც-ნიერების სხვა და-სხვა დარგიდან და სიტყვა კაზმულ მწერლობიდან; აქვს თეორი ჟურნალის ყველა განყოფილება, გამოვა ჩვეულებრივზე უკვე დასურათებული. ჟურნალში მონაწილეობას იღებენ ყველა ზგენი საუ-კეთესო მეცნიერები, მწერლები, პედაგოგები და პოეტები.

ჟურნალში არის ცალკე განყოფილება, სადაც იბეჭდება ეო-ველ-გვარი ცნობები ქ. შ. წერბ-კითხვის გამავრცელებელი სასოგადოებისა და მისი განყოფილებათა მოქმედების შესახებ.

წლიური ფასი ჟურნალისა არის **ოთხი მანეთი (4 მ.)** მხოლოდ სოფ-ლის მსწავლეებებს და სასოფლო სამკითხველოებს ჟურნალი დაე-თმობათ წლიურად **სამ მანეთად**, საზღვარ გარეთ **6 მან.** 1914 წ. ხელის მომწერლები მიიღებენ საჩუქრად: **ილია ჭავჭავაძის, პეტალო-ცის, უშინსკის, რუსოს და კომენსკის სურათებს.**

ხელის მოწერა მიიღება **ტფილისში**: ქართულ გიმნაზიაში, „ნაკადულის“ რედაქციაში და წერა-კითხვის საზოგადოების წიგნის მაღაზიაში **რვანე ავალიშვილთან**. **ქუთაისში** ისიდორე კვიციანიძესთან, **ბათუმში** ტო. ინასარიძესთან და წიგნის მაღაზია „განთიადში“, ამ ორ ადგილას და სამტრედიაში იყიდება ცალკე ნომრებიც, თითო 40 კ.

რედაქცია სთხოვს ხელის მომწერლებს დროზე დაიკეთონ ჟურნალი.

მისამართი: Тифлисть, Дворянская Грузинская Гимназія
Л. Г. Бочвадзе.

რედაქტორ-გამომცემელი **ლ. გ. ბოცვაძე.**

1914 წ. მიიღება ხელის მოწერა

დასურათებულ საყმაწვილო ჟურნალს

„ნაკადულს“ - ზე

← წელიწადი მიათი →

ჟურნალი გამოვა ჩვეულებრივი პროგრამით, სავაგებოდ არჩეულ სარედაქციო კომისიის ხელმძღვანელობით;

წლიურ ხელის მომწერლებს მიეცემა:

24 წიგნი „ნაკადულისა“ მკირე წლოვანთათვის. **12** წიგნი „ნაკადულისა“ მოზრდილთათვის.

36 სურათს ნაკადულის I-ლ გვერდზე.

საჩუქრად 1914 წ. ორივე გამოცემის წლიურ ხელის მომწერლებს მიეცემა წიგნი „მიწის ძვრა და ცეცხლის მფრქვეველი მიტები“ (მრავალი სურათებით) გიორგი ანთელიძისა.

ფასი ჟურნალისა: წლიურად ორივე გამოცემა—5 მ. ნახევარ წლით—3 მან., ცალკე-ცალკე მკირე წლოვანთათვის

24 წიგნი—3 მან., მოზრდილთათვის **12** წიგნი—3 მან.

ფულის შემოტანა შეიძლება ნაწილ-ნაწილადაც.

საზღვარ გარედ: ერთი წლით 7 მ. ნახევარი წლით 4 მ.

ვსთხოვთ ხელის მომწერლებს თუ ჟურნალი „ნაკადული“ არ მისდით, ერთი თვის განმავლობაში გვაცნობონ და ადრესის გამოცვლა დროზე შეგვატყობინონ.

ხელის მოწერა შეიძლება

ტფილისში — „ნაკადულის“ რედაქციაში, ზუბალაშვილის სახლი, ვოლოცინის პროსპ. № 8. Редакция „Накадули“, Головинский пр. № 8, შემოსასვლელი დავითის ქუჩიდან № 2. და წერა-კითხვის გამავრცელებელ საზოგადოებების წიგნის მაღაზიაში, სასახლის ქუჩა. **ქუთაისში**—ისიდორე კვიციანიძისთან, მ. ყაზბეგიშვილთან და თ. მთავრიშვილთან.

სამტრედიისში—ვლ. ნაცვალაძისთან. — **შოთში** — თეოფილე კანდელაკთან. **ბათუმში**—კნ. სოფიო ნაკაშიძისთან, ტროფიმ ინასარიძისთან ფოსტაში, და ანასტასია ლომინაძისთან. **ოზურგეთში** და **ლანჩხუთში**—ლეო იმნაძისთან. **თელავში**—ვისო პაატაშვილთან. **ახალციხეში**—კონსტანტინე გვარამაძისთან.

ბაქოში—ვისოლ აბღლედიანთან, ნინო გელაშვილთან და ივანე ელიაშვილთან. **გორში**—ნინო ლომოურთან და ქეთევან ჯავახიშვილთან. **სოხუმში**—კნ. მარიამ ანჩაბაძისთან. **ჭიათურაში**—ივანე გომელაურთან. **განჯაში**—ბ. ამბოქაძისთან. **ერევანში**—კ. ოდიშარისთან. **სიღნაღში**—ნ. ახმეტელაშვილთან. **ყარსში**—ივ. საათაშვილთან. **აღეშისან ჯრაპოლში**—ს. შატბერაშვილთან. **როსტოვში**—მ. კლიმიოშვილთან. **ხონში**—მ. ი. კვაჭანიძისთან. **რაჭაში**. — მასწავლებელ ილიაგოგისთან.

რედაქტორი ნინო ნაკაშიძე.

გამომცემელი თავ. პავლე იოსების-ძე თუმანიშვილი.